

Člen 7.

Avstrijski deželni dnarji, ki se imajo kovati po členu 5, bodo imeli na sprednji strani Našo dopersno podobo z opisom:

FRANC JOS. I. D. G. AVSTRIAE IMPERATOR,
na zadnji strani pa cesarskega orla, pod katerim bo stala napoved svrednosti 2 fl., 1 fl. in $\frac{1}{4}$ fl. z opisom:
HUNG. BOH. LOMB. ET VEN. GAL. LOD. ILL. REX A. A.
ni s kovno letnico.

Kraj bo gladek in bo z udertimi čerkami imel geslo:
VIRIBUS UNITIS.

Člen 8.

Sprednja stran zveznih dnarjev bo imela Našo dopersno podobo z opisom:

FRANZ JOSEPH I. V. G. G. KAISER V. OESTERREICH.

Na zadnji strani bo cesarski orel z opisom —
za dvojne tolarje:

ZWEI VEREINS THALER ... XV EIN PFUND FEIN.
in za enojne tolarje:

EIN VEREINSTHALER ... XXX EIN PFUND FEIN.
in število leta, v katerem je bil dnar narejen.

Kraj bo gladek in bo imel z udertimi čerkami geslo:
MIT VEREINTEN KRAEFTEN.

Člen 9.

Kar se tiče drobiza, bodo se kovali:

Dnarji po deset in po pet stotink iz srebra, in dnarji po tri in po eno stotinko, in dnarji po pet tisočin iz kupra.

Člen 10.

Sreberni drobni dnar se bo tako delal, da bo pet sto penezov po deset stotink in tisoč (tavžent) penezov po pet stotink en funt čistega srebra v sebi imelo.

Penezi po deset stotink bodo obstali iz $\frac{500}{1000}$ čistega srebra in $\frac{500}{1000}$ kupra, penezi po pet stotink pa iz $\frac{375}{1000}$ čistega srebra in iz $\frac{625}{1000}$ kupra.

Torej bo 250 peneza po deset stotink in 375 peneza po pet stotink vagalo funt.

Razloček gledé na jedro, kolikor ga je v srebernem drobizu, ne sme nad ali pod ustanovljeno mero preseči $\frac{5}{1000}$; gledé na težo pa ne 10 tisočin.

Premérnik je ustanovljen pri penezu od deset stotink na 18, pri penezu od pet stotink na 16 milimetrov.

Prednja stran bo imela Našo dopersno podobo z opisom: FRANZ JOSEPH I. V. G. G. KAISER V. OESTERREICH; zadnja stran pa nadpis „10“ oziroma „5“, nad tem visečo avstrijsko cesarsko krono, opis: „SCHEIDEMUENZE“ in število leta, v katerem je dnar kovan, obdana z lavorjevo in palmavo vejo.

Kraj bo zobčast.

Člen 11.

Pri kovanju kuprenega drobiza se bo sto petdeset stotink iz enega funta kupra delalo.

Kupreni drobni dnarji bodo sledeči:
penezi po tri stotinke,
penezi po eno stotinko,
penezi po pet tisočin.

Premérnik peneza po tri stotinke je ustanovljen na 25, peneza po eno stotinko na 19, peneza po pet tisočin na 17 milimetrov.

Sprednja stran kuprenega dnarja nosi kronanega cesarskega orla z opisom:

K. K. OESTERREICHISCHE SCHEIDEMUENZE.

Zadnja stran ima v hrastovem vencu številko stotink „3“, „1“ ali „ $\frac{5}{10}$ “, spodej pa kovno letnico.

Kraj bo gladek.

Člen 12.

Luknjasti kakor tudi ponarejeni in taki debeli ali drobni dnarji, ki so kako drugače in ne po navadnem prehodu

med ljudmi kaj od svoje teže zgubili, se ne jemljejo za plačilo ne pri deržavnih in očitnih dnarnicah, ne med posamnimi ljudmi.

Člen 13.

Iz zlata se bodo kovali sledeči dnarji:
Krona po $\frac{1}{50}$ funta čistega zlata,
pol krone po $\frac{1}{100}$ funta čistega zlata.

Člen 14.

Krona in pol krone bote imenovani „zvezni zlati dnarji.“ Primesna razméra pri zveznem zlatem dnarji je postavljena na $\frac{900}{1000}$ zlata in $\frac{100}{1000}$ kupra. Torej bo 45 kron in 90 pol kron vagalo en funt.

Premérnik je ustanovljen za krono na 24 milimetrov, za pol krone pa na 20 milimetrov.

Prednja stran bo nosila Našo dopersno podobo z opisom: FRANZ JOSEPH I. V. G. G. KAISER V. OESTERREICH.

Zadnja stran bo kazala ime dnarja in kovno letnico v neskljenjenem vencu iz hrastovih peres z opisom od zgori
VEREINSMUENZE.

od zdolej — pri kronah

50 EIN PFUND FEIN,

pri pol kronah

100 EIN PFUND FEIN.

Kraj bo gladek, in bo imel z udertimi čerkami geslo:
MIT VEREINTEN KRAEFTEN.

Člen 15.

Razloček nad ali pod postavno mero ne sme pri kovanju zveznih zlatih dnarjev, deržeč se vodila v členu 6 izrečenega, pri posamnem penezu gledé na jedro presegati $\frac{2}{1000}$, gledé na težo pa ne $2\frac{1}{2}$ tisočin.

Člen 16.

Zvezni zlati dnar nima lastnosti plačila, postavni sreberni dnar namestujočega; torej ni nikdar dolžan, jemati ga namesti postavnega srebernega dnarja.

Gledé na jemanje zveznih zlatih dnarjev pri deržavnih dnarnicah dajemo Našemu dnarstvenemu ministru oblast, zaukazati, kar je primérno dnarni pogodbi od 24. januarja 1857.

(Konec sledi.)

Lepoznansko polje.

Dvojčka.

Prizor iz zadnje avstrijsko-ogerske vojske.

(Konec.)

Vihár in burja še vedno divjata; dež pada, kakor bi ga iz škafov lil, grom grozovito bobni, krešejo se ognjeni bliski, ter švigajo tako neprestano, ta vkljub viharju in tèmei se skor nič v okolici razločiti ne dá.

Ivan, Franje in graničar z nekoliko vojaki niso bili še dvesto korakov od Donave oddaljeni, ko ob svitlobi švigajočega bliska opazijo dva človeka, bežeča iz mesta k Donavi in spustivša se čez sterco obrežje.

„Stoj!“ zavpije straža.

Na to besedo oba moža kakor sence zgineta.

„Naprej!“ zavpije graničar; „čolniček jih ondi čaka in vkljub viharju in Donavi nam bodeta izmaknila, — ker vesta, kaj jih tukaj čaka.“

Vsi prihitijo k Donavi. O svitlobi bliska zagledajo zdaj res čolniček, že nekoliko korakov od brega odrinjen; v njem sedé trije možaki, z velikim vpiranjem in urno veslajoči.

„Stoj!“ zadoni z obrežja.

Čolnič se prične vedno urniše odmikovati.

„Stoj!“ zadoni drugipot.

Divje zasmehovavno krohotanje odgovori s čolna.

Ivana to do duše presune, saj znani se mu zdejo glasovi, ki so mu vdarili z čolna na uho. Groza mu prevzame serce, akoravno ne vé, zakaj.

„Stoj!“ zadoni iz obrežja tretji pot.

Z čolnica, že clo oddaljenega zopet prvemu enako krohotanje odgovori.

Zdaj plane ogenj iz deset pušk.

Blisk sopet švigne in osvetli čolnič, v katerem še vsi trije možaki sedé ter se vkljub valoviti Donavi tako srečno odmikujejo, da komaj že bi jih doseglo zerno puške.

„Za Boga, pobegnili nam bodo“, zavpije Franje.

„Nikdar!“ zadoni glas za njim stoječega in puško namerivšega graničarja. Puška počí, zerno žvižgne, z čolna serce presunljiv „joj meni“ zajeci.

Žarki bliska švignejo; — v čolnu le še dva moža sedita, nedaleč od čolna pa nekaj tamnega plava.

„Mili Bog!“ zdihne Ivan, „to je bil glas mojega brata Konstantina.“

V ta čas zabučí strahoviti grom, da se je zemlja pod nogami stoječih na obrežji tresla.

Mogla je strelja blizo, in sicer v Donavo vdariti.

Kaj ondi po razjarenih valovih Donave plava?

Dile so to čolnica od strelje razbitega! One, ki so prej v njem sedeli, krije hladni vodeni grob! — — —

„Zmaščeval sem se“, reče zamolkli zdaj graničar.

„Al človek! ti si mi brata ubil,“ zdihne Ivan.

„Brata? — nisem, ampak izdajavca,“ graničar zaverne.

„Vmiri in vpokoji se, brate Ivan!“ pregovori tiho Franje, objemši nesrečnega svojega prijatla, „bolje je bilo Konstantinu tako, kakor sramotno umreti. Bog bodi njegovi duši milostiv sodnik!“ pridá glasneje.

„Amen!“ odgovoré vsi enoglasno.

Čudapolne so, o Bog, sodbe tvoje!!!

VII.

Če bi se bil, dragi bravec, dné 17. julija 1851 na parobrodu „Zemu“ iz Zemuna v Vukovar peljal, bi bil vidil poleg ostalih popotnikov tudi nekega mladega velikaša. Lice mu je bilo zalo in lepo, rast krasna in čversta, oči černe in svitle ko jasni biseri. Lep mož! — Na junaškem čelu se mu je vidila tanka proga, ostanek z oestro sabljo nanešene pa že zaceljene rane, ki je bila ob enem tudi narboljši tolmač onih častnih redov, ki so mu kinčile hrabre persi. Poleg njega je sedela s krasnim detetom v naročji mlada gospá, lepa ko Rafaelova Madona. Bil je to s svojo ženo Zofijo V — in z detetom svojim: Ivan Z — č, nekaj nadlajtnant in zapovednik posadke v mestu N*, zdaj pa prvi major v B — ovem regimentu!

Poleg ilirskega spisal J. Levičnik.

O spominu Vodnikovem.

(Glej „Novice“, list 89.)

Ker sem tudi jez majhen sostavek o praznovanju stoletnega rojstnega dneva pričetnika slovenskega slovstva, slavnega Vodnika, „Novicam“ poslati mislil, naj mi bode dovoljeno, par besedic reči o spominu Vodniku namenjenem.

Gospod dr. Toman misli, da pri Žibertu v Zgornji Šiški bi se imel Vodnika postaviti vreden spomin, ker V. se je tam rodil. — Po moji misli pa bi imel biti postavljen spomin ne v Šiški, ampak v Ljubljani, in morda tam kjer je sejmišče, ker pred učiliščem ali v dvorišču učilišča ni prostora. V Šiški pa, pri Žibertu, bi bila dostojna tablica iz črnega marmeljua z zlatim napisom: „Tukej se je rodil Valentin Vodnik, slovenski pesnik, 3. februarja 1758“; in taka tablica bi mogla kmalo pripravljena biti, da bi bilo moč jo vzdati na stoletnega rojstva dan.

Kakšen naj bi bil spomin? — V tem sem jez z gospod Tomanom enih misel, kar podlago in steber zadeva;

podoba pa bi mogla biti iz vlitenga železa, ne pa iz kararskega marmelja, ker marmelj je po mojem znanji močno sožgano apno, katero sčasoma v zraku razpade: tedaj bi dež, toča in druge uime milo podobo slavnega moža lahko tako poškodovale, da bi od spomina, ki je bil postavljen za zemeljsko večnost, v malo letih ne ostalo več, kakor edini steber. Podoba pa iz vlitenga železa bi stala sto in sto let brez nevarnosti, poškodovana biti. — Če se pa vendar hoče podoba iz belega kararskega marmelja narediti, bi bil za njo naj pripravniši kraj v cerkvi st. Nikolaja ali v cerkvi frančiškanski.

Na dalje je treba misliti, če ne pravo, saj kar moč pravo podobo napraviti, in k temu je treba dvé ali tri podobe iz ilovice (gline) Vodniku podobne narediti. Te podobe bi se mogle v kaki sobi na očiten pogled postaviti, da bi oni, ki so Vodnika poznali, soditi mogli, koliko da je treba podobo popraviti. — Životnih prijatlov Vodnikovih je gotovo malo več, — al njegovih učencov je še mnogo. Naj bi se povabili ti možje k razsodbi o Vodnikovi podobi, da bi vsak svojo povedal, kaj in kako da je treba kip popraviti, in mi bi s tem, če ne pravo, vendar gotovo podobo zadobili, ktere dozdej še nemamo. — Podoba slikana po Herrleinu ni podobna v obrazu, ker Herrlein ni bil preveč srečen izobrazevavec. (Jez poznam moža, ki je bil Vodnikov učenec, in ki je pripravljen, na svoje potroške k taki razsodbi se podati.)

Naj se napravi tedaj za zdaj omenjena tablica v Šiški, potem pa naj se postavi spominek v beli Ljubljani, ki bi celo osebo Vodnikovo kazal. Meniško oblečen bi ne imel, biti, ker zadnje leta svojega življenja Vodnik ni živel v samostanu. Naj ima tedaj kratke hlače, nogovice in čevlje, in čez pleča naj mu bode ogernjen (rimski) plajšč; v eni roki naj derži knjigo.

To so moje misli; ali so dostojne ali ne, naj razsodijo drugi, ki so v takih zadevah veljavniši. Ivan Kuk.

O Vodnikovih zadevah.

Oznaujem s sledečim, da čem vse dohodke od zadnjič oglašene, v poslavljenje Vodnikovo namenjene knjige za spominek, o katerim se je gosp. dr. L. Toman oglasil, darovati. — Dostavim temu tudi, da nikdar nisem hotel izključiti iz knjige sostavkov Slovincov, ki niso na Krajskem rojeni. Bog varuj tega!

Knjiga mora biti „slovenska“, tedaj prosim in upam, da se bodo vdeležili vsi Slovenci, ali je tu ali unkraj planin, ali na obalu morjá njih domovina.

Ko se mi je pa tudi od mnogih strani očitalo, da bi knjiga imela obstati samo iz slovensko pisanih sostavkov, naj mi bo pripušeno, da temu očitaju odgovorim.

Mnogo slavnih Slovincov ne piše po slovensko, ampak izverstno nemško.

Nepametno in nepravilno bi bilo, ko bi se tem pisateljem zaperla vdeležba pri knjigi, ko namen knjige je ravno, da bi vsi pisatelji rojeni Slovenci pri njej se vdeležili.

Zraven bode pa knjiga, če obseže tudi nemško pisane sostavke, prišla tudi dalje čez mejo, in slovstvo slovensko se bode tudi skazalo soudnemu narodu.

Za tega voljo ravno željim, da bi se vsi slovenski pisatelji vdeležili, in tako pokazali, da število njih ni več tako majhno, in da dušna njih moč je izverstna.

Dr. Etbin Henrik Costa.

Naznanilo zastran „Glasnika.“

Sopet se je oglasilo nekoliko rodoljubov, ki so volje v povzdigo našega slovstva in v podporo „Glasnika“ nekaj v denarjih darovati. Mogoče nam je torej razpisati drugo darilo po 16 goldinarjev za naj boljši spis po-